

W związku z jakiego rodzaju czynem zabronionym mogę otrzymać kompensatę?

Kompensata przysługuje jedynie ofiarom **umyślnych przestępstw z użyciem przemocy**. Są to przestępstwa, które sprawca popełnił umyślnie, stanowiące bezpośredni atak na życie i nieetykalność cielesną ofiary, z użyciem siły (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, takie jak morderstwo, zabójstwo, nieumyślne spowodowanie śmierci, spowodowanie uszczerbku na zdrowiu) lub naruszenie integralności seksualnej (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności).

Ponadto przestępstwa te muszą podlegać karze co najmniej jednego roku pozbawienia wolności na podstawie przepisów kodeksu karnego. Innymi słowy, kompensata nie przysługuje z tytułu przestępstw o charakterze majątkowym (finansowym).

W związku z jakiego rodzaju uszczerbkiem na zdrowiu mogę otrzymać kompensatę?

Kompensata nie przysługuje z tytułu bardzo niewielkiego uszczerbku na zdrowiu (np. kontuzji, otarć, krwiaków) ani w innych przypadkach uszczerbku na zdrowiu, których skutki są tymczasowe i zewnętrzne lub które tymczasowo i w niewielkim zakresie wpływają na zdrowie ofiary.

Kompensata przysługuje wtedy, gdy uszczerbek na zdrowiu zostanie uznany za co najmniej *niewielki* (np. obrażenia tkanki miękkiej, które wymagają założenia szwów, złamania proste, zwichnięcia proste i skręcenia, proste pęknięcia błony bębenkowej, wstrząśnienia mózgu powodujące krótkotrwałą utratę przytomności, utrata jednego zęba lub dwóch zębów, utrata jednego paliczka).

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli jestem krewnym lub osobą pozostającą na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego zmarłej w następstwie jego popełnienia? Kto z krewnych lub jakie osoby pozostające na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego mogą otrzymać kompensatę?

Tak, **osoby pozostałe przy życiu** również są uprawnione do kompensaty za cierpienia psychiczne związane ze śmiercią bliskiej osoby; należą do nich osoby, które pozostawały na utrzymaniu lub miały prawo do pozostawania na utrzymaniu zmarłej ofiary (w szczególności małoletnie dzieci oraz dzieci w wieku poniżej 26 lat kontynuujące kształcenie w trybie stacjonarnym; małżonek lub partner, który nie miał środków na utrzymanie i nie był zatrudniony z niezawinionych przez siebie powodów; rodzice, jeżeli nie mają wystarczających środków utrzymania i nie mogą ich uzyskać).

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli jestem krewnym lub osobą pozostającą na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego, która pozostała przy życiu? Kto z krewnych lub jakie osoby pozostające na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego mogą otrzymać kompensatę w tym przypadku?

Nie.

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli nie jestem obywatelem państwa członkowskiego UE?

Nie. Formalnym warunkiem przyznania kompensaty jest posiadanie przez wnioskodawcę obywatelstwa Republiki Słowenii lub innego państwa członkowskiego UE.

Czy mogę dochodzić kompensaty od państwa, jeżeli w nim mieszkam lub z niego pochodzę (jest to państwo mojego zamieszkania lub obywatelstwa), nawet jeżeli czyn zabroniony został popełniony w innym państwie członkowskim UE? Czy mogę tak uczynić zamiast dochodzić kompensaty w państwie, w którym doszło do popełnienia czynu zabronionego? Jeżeli tak, na jakich warunkach?

Nie. Kompensata przysługuje wtedy, gdy przestępstwo popełniono na terytorium Republiki Słowenii lub na pokładzie słoweńskiego statku wodnego lub powietrznego, bez względu na jego położenie w momencie popełnienia przestępstwa.

Czy aby móc dochodzić kompensaty, muszę zawiadomić policję o popełnieniu przestępstwa?

Tak, czyn musi zostać zarejestrowany przez właściwy organ (policję, prokuraturę) lub zgłoszony do takiego organu; musi również być traktowany jako **przestępstwo** (a nie np. jako wykroczenie) oraz musi istnieć uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa (należy złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa do prokuratury).

Czy muszę czekać na zakończenie dochodzenia policyjnego lub postępowania karnego, zanim wystąpię o kompensatę?

Nie, ale musi istnieć **uzasadnione podejrzenie**, że przestępstwo zostało popełnione, co oznacza, że co do zasady należy przynajmniej złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, które policja przekazuje prokuraturze po zakończeniu dochodzenia.

Czy muszę dochodzić najpierw odszkodowania od sprawcy – jeżeli został zidentyfikowany?

Co do zasady podstawą przyznania kompensaty w takim przypadku jest **prawomocny i wykonalny wyrok, w którym sąd przyznał ofierze odszkodowanie** i który mógł zostać wydany wcześniej w postępowaniu karnym (orzeczenie w przedmiocie pozwu adhezyjnego) lub w postępowaniu cywilnym (orzeczenie w przedmiocie pozwu cywilnego). Dodatkowym warunkiem jest **niepowodzenie lub brak możliwości wykonania** wyroku (naprawienia szkody) (sprawca nie ma mienia lub nie można odzyskać mienia).

Istnieją jednak wyjątkowe sytuacje, w których nie trzeba w pierwszej kolejności ubiegać się o odszkodowanie od sprawcy:

– jeżeli ofiara przestępstwa należy do jednej z grup objętych szczególną ochroną: **dzieci, ofiar przemocy w rodzinie, niepełnosprawnych, obywateli innego państwa członkowskiego UE** (w sprawach transgranicznych);

– jeżeli tożsamość **sprawcy** pozostaje **nieznana** (po upływie trzech miesięcy od zarejestrowania przestępstwa lub złożenia zawiadomienia o jego popełnieniu oraz jeżeli sprawca nie został zidentyfikowany przed wydaniem decyzji przez Komisję) lub jeżeli sprawca **nie może zostać ukarany** (np. sprawca zmarł lub jest w wieku poniżej 14. roku życia i nie ponosi odpowiedzialności karnej).

Jeżeli sprawca nie został zidentyfikowany lub skazany, czy jestem nadal uprawniony do otrzymania kompensaty? Jeżeli tak, jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Jeżeli sprawca pozostaje nieustalony (po upływie trzech miesięcy od wykrycia przestępstwa lub złożenia zawiadomienia o jego popełnieniu oraz jeżeli sprawca nie został ustalony przed wydaniem decyzji przez Komisję), ofiara może ubiegać się o kompensatę.

Co do zasady, jeżeli podstawą dochodzenia kompensaty jest tytuł wykonawczy – wyrok (w postępowaniu karnym lub cywilnym) przyznający ofierze odszkodowanie, którego ofiara nie może jednak uzyskać od sprawcy (wykonanie wyroku nie powiodło się lub jest niemożliwe), przyznanie kompensaty jest uzależnione od tego, czy sprawca został skazany.

Jeżeli ofiara ma specjalny status (jest dzieckiem, osobą niepełnosprawną, ofiarą przemocy domowej lub obywatelem innego państwa członkowskiego UE będącym ofiarą w sprawach transgranicznych), może ubiegać się o kompensatę bez względu na to, czy sprawca został skazany.

Czy istnieje termin do wniesienia wniosku o kompensatę?

Tak, prawo przewiduje dwa terminy do wniesienia wniosku o kompensatę.

Jeżeli **sprawca jest nieznan** lub ofiara należy do **specjalnej grupy ofiar** (jest dzieckiem, ofiarą przemocy domowej, osobą niepełnosprawną lub obywatelem innego państwa członkowskiego UE), termin do wniesienia wniosku wynosi **6 miesięcy od dnia popełnienia przestępstwa**.

W pozostałych przypadkach, w których w pierwszej kolejności należy dochodzić odszkodowania od sprawcy, termin do wniesienia wniosku wynosi **3 miesiące od dnia otrzymania orzeczenia lub zawiadomienia o niepowodzeniu wykonania wyroku**; jeżeli nie przystąpiono do wykonania wyroku, termin wynosi trzy miesiące od dnia otrzymania informacji o **braku możliwości wykonania wyroku**.

Jakie straty i wydatki zostaną pokryte przez kompensatę?

Na przykład:

a) w przypadku ofiary czynu zabronionego:

– **szkoda majątkowa (niedotycząca kondycji psychicznej):**

koszty związane z leczeniem (leczenie ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja) – **TAK**, ale tylko wtedy, gdy ofiara nie jest uprawniona do uzyskania odpowiednich świadczeń z tytułu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego; w wysokości kosztów opieki zdrowotnej pokrywanych z obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego zgodnie z przepisami prawa Republiki Słowenii, do kwoty 20 000 euro;

dodatkowe potrzeby lub koszty wynikające z uszczerbku na zdrowiu (tj. opieka i pomoc, tymczasowe i stałe leczenie, długotrwała fizjoterapia, dostosowanie miejsca zamieszkania, specjalne wyposażenie itp.) – **NIE**;

trwały uszczerbek na zdrowiu (np. inwalidztwo i inna trwała niepełnosprawność):

utrata zarobków w trakcie leczenia oraz po jego zakończeniu (w tym utracone zarobki i utrata zdolności do pracy zarobkowej lub obniżenie standardu życia itp.) – **NIE**;

utracone możliwości – **NIE**;

koszty postępowania sądowego związanego ze zdarzeniem, które spowodowało szkodę, np. koszty obsługi prawnej, koszty sądowe – **NIE**;

kompensata z tytułu kradzieży lub zniszczenia rzeczy osobistych – **NIE**;

inne

– **szkoda niemajątkowa (krzywda):**

ból i cierpienie ofiary – **TAK**, z tytułu **cierpień fizycznych i bólu psychicznego** (w wyniku utraty komfortu życia, kalectwa, ograniczenia wolności lub naruszenia godności bądź innych praw osobistych); kompensata nie przysługuje z tytułu strachu;

b) w przypadku osób uprawnionych lub krewnych ofiary:

– **szkoda majątkowa (niedotycząca kondycji psychicznej):**

koszty pogrzebu – **NIE**, ponieważ jest to obecnie prawo socjalne wykonywane na mocy innych przepisów;

koszty leczenia (np. terapia dla członka rodziny, leczenie ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja) – **TAK (wyłącznie dla ofiar)**, w wysokości kosztów opieki zdrowotnej pokrywanych z obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego zgodnie z przepisami prawa Republiki Słowenii i jedynie jeżeli osoba nie jest objęta obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym;

utrata środków utrzymania – **TAK**, dla dzieci zmarłego, które spełniają warunki do otrzymania renty dla osoby pozostającej przy życiu (w wieku do 15 lat lub do 26 lat, jeżeli dziecko studiuje w trybie stacjonarnym), ale którym nie przyznano tej renty (z przyczyn leżących po stronie zmarłego);

utracone możliwości – **NIE**;

– **szkoda niemajątkowa (krzywda):**

ból i cierpienie członków rodziny lub osób uprawnionych / kompensata dla osób pozostających przy życiu po śmierci ofiary – **TAK**, osoby pozostające przy życiu mogą otrzymać kompensatę za ból psychiczny, jeżeli utraciły osobę bliską;

a) w przypadku ofiary czynu zabronionego:

– **szkoda majątkowa (niedotycząca kondycji psychicznej):**

koszty związane z leczeniem (leczenie ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja);

dodatkowe potrzeby lub koszty wynikające z uszczerbku na zdrowiu (tj. opieka i pomoc, tymczasowe i stałe leczenie, długotrwała fizjoterapia, dostosowanie miejsca zamieszkania, specjalne wyposażenie itp.);

trwały uszczerbek na zdrowiu (np. inwalidztwo i inna trwała niepełnosprawność):

utrata zarobków w trakcie leczenia oraz po jego zakończeniu (w tym utracone zarobki i utrata zdolności do pracy zarobkowej lub obniżenie standardu życia itp.);

utracone możliwości;

koszty postępowania sądowego związanego ze zdarzeniem, które spowodowało szkodę, np. koszty obsługi prawnej, koszty sądowe;

kompensata z tytułu kradzieży lub zniszczenia rzeczy osobistych;

inne

– **szkoda niemajątkowa (krzywda):**

ból i cierpienie ofiary;

b) w przypadku osób uprawnionych lub krewnych ofiary:

– **szkoda majątkowa (niedotycząca kondycji psychicznej):**

koszty pogrzebu;

koszty leczenia (np. terapia dla członka rodziny, leczenie ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja);

utrata środków utrzymania lub utracone możliwości;

– **szkoda niemajątkowa (krzywda):**

ból i cierpienie członków rodziny lub osób uprawnionych / kompensata dla osób pozostających przy życiu po śmierci ofiary.

Czy kompensata zostanie wypłacona jednorazowo czy będzie wypłacana w miesięcznych ratach?

Co do zasady kompensata jest wypłacana jednorazowo, chyba że konieczne jest określenie przesłanek, które należy spełnić w przyszłości w celu uzyskania kompensaty za określone okresy (np. kontynuowanie kształcenia przez dziecko w trybie stacjonarnym).

W jaki sposób moje zachowanie w związku z czynem zabronionym, moja karalność lub brak mojej współpracy w toku postępowania o kompensatę wpływają na otrzymanie kompensaty lub jej wysokość?

Przy podejmowaniu decyzji w sprawie kwoty kompensaty uwzględnia się **zachowanie wnioskodawcy** w czasie popełnienia przestępstwa i po jego popełnieniu oraz jego **udział** w wystąpieniu i rozmiarze szkody, co może doprowadzić do odpowiedniego obniżenia kompensaty lub oddalenia wniosku.

Uprzednia karalność wnioskodawcy nie jest sprawdzana, natomiast brak współpracy w toku postępowania o kompensatę może uniemożliwić ustalenie niektórych okoliczności, których ustalenie jest konieczne do ustalenia prawa do kompensaty, co może doprowadzić do niespełnienia przesłanek uznania szkody. Jeżeli wnioskodawca nie odpowiada na wezwania organu do uzupełnienia wniosku o przyznanie kompensaty, organ może odrzucić niekompletny wniosek.

W jaki sposób moja sytuacja finansowa może wpłynąć na szansę otrzymania przeze mnie kompensaty lub wysokość kwoty?

Sytuacja finansowa wnioskodawcy nie jest sprawdzana, w związku z czym nie wpływa ona na uznanie prawa do kompensaty ani na jej wysokość.

Czy istnieją jeszcze inne kryteria, które mogłyby wpłynąć na szansę otrzymania przeze mnie kompensaty lub wysokość kwoty?

Tak, kompensata zostaje obniżona o inne kwoty odszkodowania, zwrotów lub innych płatności otrzymanych przez wnioskodawcę na innej podstawie z tytułu tego samego rodzaju szkody.

W jaki sposób zostanie obliczona kompensata?

W przypadku bólu fizycznego i psychicznego uwzględnia się najwyższą ustawową kwotę kompensaty za każdy rodzaj szkody; kompensata jest obliczana zgodnie z tymi limitami, z uwzględnieniem stopnia uszczerbku lub rodzaju szkody.

Jeżeli chodzi o **ból fizyczny**, w przepisach szczególnych określono kategorie uszczerbków; prawo przewiduje także minimalne i maksymalne kwoty kompensaty przysługujące za poszczególne kategorie – 50–500 euro za lekki uszczerbek, 100–1000 euro za średni uszczerbek, 250–2500 euro za ciężki uszczerbek, 500–5000 euro za bardzo ciężki uszczerbek oraz 1000–10 000 euro za ekstremalnie ciężki uszczerbek na zdrowiu.

W przypadku innych rodzajów szkody zastosowanie mają inne przepisy prawa. Zwrot kosztów leczenia uznaje się w kwocie kosztów opieki zdrowotnej pokrywanych z obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego, do którego zwrotu ubezpieczony jest uprawniony zgodnie z przepisami prawa Republiki Słowenii w zależności od okoliczności. Kompensata za środki utracone w wyniku utraty środków utrzymania przysługuje osobom pozostałym przy życiu, które są bliskimi zmarłej ofiary, w zakresie określonym w słoweńskich przepisach dotyczących ubezpieczenia emerytalnego i rentowego w odniesieniu do renty dla osób pozostałych przy życiu.

Czy istnieje kwota minimalna/maksymalna kompensaty?

Tak, w przypadku bólu fizycznego minimalna kwota wynosi 50 euro, a maksymalna – 10 000 euro, zaś w przypadku bólu psychicznego maksymalna kwota wynosi 10 000 euro.

Kompensata za ból psychiczny po śmierci osoby bliskiej przysługuje wszystkim bliskim zmarłego i wynosi do 10 000 euro.

Czy oczekuje się ode mnie podania we wniosku o kompensatę określonej kwoty? Jeżeli tak, czy dostanę instrukcje dotyczące sposobu jej obliczenia lub innych kwestii?

Nie. Można wskazać kwotę kompensaty w formularzu wniosku, ale prawo tego nie wymaga.

Czy kompensata wypłacana przez właściwy organ zostanie pomniejszona o odszkodowanie, które otrzymam z tytułu poniesienia szkody z innych źródeł (od pracodawcy lub z prywatnego systemu ubezpieczeń)?

Tak. Zgodnie z prawem kompensata ustalona za każdy rodzaj szkody zostaje **obniżona** o inne kwoty odszkodowania, zwrotów lub **innych płatności** otrzymanych przez wnioskodawcę **na innej podstawie** z tytułu tego samego rodzaju szkody.

Czy mogę otrzymać zaliczkę na poczet kompensaty? Jeżeli tak, na jakich warunkach?

Nie.

Czy po wydaniu przez organ rozstrzygnięcia w sprawie kompensaty mogę otrzymać kompensatę uzupełniającą lub dodatkową (ze względu na zmianę okoliczności lub pogorszenie stanu zdrowia itp.)?

W prawie nie przewidziano takiej zmiany okoliczności.

Jakie dokumenty należy załączyć do wniosku o kompensatę?

Zgodnie z prawem do wniosku należy załączyć następujące dokumenty:

pełnomocnictwo;

odpis protokołu policyjnego (lub dokumentu innego organu uczestniczącego w postępowaniu przygotowawczym lub karnym);

odpowiednie zaświadczenia lekarskie i dokumentację medyczną;

oświadczenie wnioskodawcy o ubieganiu się o odszkodowanie z innych źródeł.

Jeżeli wnioskodawca wnosi o kompensatę po nieudanej próbie otrzymania odszkodowania od sprawcy, należy również załączyć następujące dokumenty:

odpis wyroku (przyznającego odszkodowanie);

odpis tytułu wykonawczego i dowody na to, że wykonanie wyroku nie powiodło się lub było niemożliwe.

Organ może zwrócić się o przedstawienie dodatkowych dowodów, aby ustalić, czy spełniono warunki przyznania kompensaty.

Czy istnieją opłaty administracyjne lub inne należności, które należy uiścić w chwili wniesienia wniosku oraz w trakcie jego rozpatrywania?

Nie. Na mocy tej ustawy nie pobiera się żadnej opłaty z tytułu wniosków, czynności prawnych i decyzji wydanych w postępowaniach o kompensatę.

Jaki organ wydaje rozstrzygnięcia dotyczące wniosków o kompensatę (w sprawach krajowych)?

Komisja Decyzyjna ds. Kompensat na rzecz Ofiar Przepędzeń (Komisija Vlade Republike Slovenije za odločanje o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj; zwana dalej „Komisją”).

Na jaki adres należy wysłać wniosek (w sprawach krajowych)?

Ministrstvo za pravosodje (Ministerstwo Sprawiedliwości), Župančičeva 3, 1000 Ljubljana.

Czy muszę być obecny w trakcie postępowania lub w czasie rozpatrywania mojego wniosku?

Nie.

Jak długo będę musiał czekać (w przybliżeniu) na wydanie decyzji dotyczącej kompensaty przez dany organ?

Przewidziany w przepisach termin na wydanie takiej decyzji wynosi 3 miesiące od dnia otrzymania kompletnego wniosku. Co do zasady sama procedura trwa mniej niż pół roku, zależnie od konkretnych okoliczności.

Jeżeli nie zgadzam się z rozstrzygnięciem organu, w jaki sposób mogę je zaskarżyć?

Od decyzji Komisji przysługuje skarga administracyjna, którą wnosi się do Sądu Administracyjnego Republiki Słowenii.

Gdzie mogę pobrać niezbędne formularze i uzyskać pozostałe informacje dotyczące wnoszenia wniosku o kompensatę?

Na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości:

http://www.mp.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_kaznovalno_pravo_in_clovekove_pravice/sektor_za_popravo_kvivic_in_podporo_zrtvam_kaznivih_dejanj/odskodnine_zrtvam_kaznivih_dejanj/

Angielska wersja strony:

http://www.mp.gov.si/en/areas_of_work/legislation_on_the_justice_system/sektor_za_popravo_kvivic_in_podporo_zrtvam_kaznivih_dejanj/crime_victims_compensation_national_cross_boarder_situations/

Informacje można również uzyskać na piśmie lub telefonicznie:

Ministrstvo za pravosodje
Direktorat za kaznovalno pravo in človekove pravice
Sektor za popravo krivic in podpora žrtvam kaznivih dejanj
Župančičeva 3, 1000 Ljubljana
Tel.: +386 1 369 5442
E-mail: gp.mp@gov.si

Zgodnie z prawem policja ma obowiązek udzielić zainteresowanym podstawowych informacji na temat możliwości wykonywania przysługujących im praw. Inne organy państwowe, które zajmują się sprawami ofiar, również na ogół mają wiedzę na temat tych praw i udzielają takich informacji (ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe udzielające pomocy ofiarom).

Czy istnieje specjalny numer telefonu, pod który mógłbym zadzwonić, lub strona internetowa, z którą mógłbym się zapoznać?

Jak wyżej.

Czy w trakcie sporządzania wniosku o kompensatę mogę otrzymać pomoc prawną (pomoc ze strony prawnika)?

W takich sprawach nie można uzyskać nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zgodnie z przepisami dotyczącymi ogólnego postępowania administracyjnego urzędnik musi jednak przestrzegać zasady ochrony praw wnioskodawcy, w związku z czym musi umożliwić wnioskodawcy wykonywanie jego praw, udzielić mu stosownego pouczenia, zachęcić do wypełnienia wniosku i udzielić wyjaśnień, jednocześnie zapewniając, by brak wiedzy wnioskodawcy nie spowodował naruszenia jego praw.

Czy istnieją organizacje wspierające ofiary czynów zabronionych, które mogłyby mi pomóc w dochodzeniu kompensaty?

Tak, niektóre organizacje pozarządowe oferują ofiarom pomoc w wykonywaniu przysługujących im praw (np. Društvo za nenasilno komunikacijo – Stowarzyszenie na rzecz Komunikacji bez Przemocy).

Ostatnia aktualizacja: 12/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.